

Save the Children alerta de la vulneració del dret al lleure al nostre país

Publica un estudi que posa el focus en la implementació de la Convenció sobre els drets de l'Infant a Catalunya i com es concreta en la pràctica.

L'ONG [Save the Children](#) publica [una anàlisi sobre la situació dels drets dels Infants](#) que estudia la situació de la infància i l'adolescència a Catalunya a dia d'avui i pren com a marc de referència els drets reconeguts a la [Convenció sobre els Drets de l'Infant](#) de les [Nacions Unides](#). Es tracta d'una fotografia de la situació dels drets dels infants a Catalunya que permet conèixer, d'una banda, els motors que afavoreixen la seva garantia, i de l'altra, els obstacles que n'impossibiliten el seu respecte.

El lleure, un dret reconegut

L'estudi remarca que la Convenció sobre els Drets de l'Infant reconeix el dret dels infants al descans, a l'esbarjo i a la participació en activitats recreatives, culturals i artístiques. Sobre aquest aspecte, el Comitè dels Drets de l'Infant, que en supervisa l'aplicació, mostra preocupació a Espanya per la falta d'inversió per fer efectiu aquest dret, així com per la debilitat de les polítiques en aquest sentit a l'Estat espanyol.

A més, recorda que «els entorns en què els nens juguen i les possibilitats recreatives que se'ls hi ofereixen estableixen les condicions per a la creativitat; les oportunitats de competir en jocs iniciats per ells mateixos potencien la motivació, l'activitat física i el desenvolupament de les aptituds; la immersió en la vida cultural enriqueix la interacció lúdica; i el descans permet als nens tenir l'energia i la motivació necessàries per participar en els jocs i les activitats recreatives».

El lleure, un dret legislat

Sobre aquesta qüestió, la publicació recorda que la [Constitució espanyola](#) reconeix el foment de l'educació física i l'esport, així com la utilització del lleure i el foment de l'accés a la cultura. Per la seva banda, l'[Estatut de Catalunya](#) reconeix el dret a l'accés a la cultura, el dret a gaudir del medi ambient i l'accés a les activitats de lleure (com anar de colònies), a la cultura i als béns i serveis culturals i el seu patrimoni.

També la [Llei d'infància i adolescència a Catalunya](#) recorda la importància de l'educació en el lleure, i permet la formació en el temps de lleure i en els valors cívics, de respecte a la comunitat i al medi, recalcant el gran paper que hi juguen les entitats d'educació en el lleure i el gran valor de la tasca que hi desenvolupen.

En aquest sentit, diu l'estudi, no s'ha d'oblidar que a Catalunya hi ha una llarga tradició del moviment associatiu en relació amb el lleure: existeixen múltiples moviments d'educació en el lleure (esplais, escoltes), clubs d'esports, centres excursionistes, entitats socials i culturals, entre d'altres. Es reconeix que els nens i nenes tenen dret al descans, al joc i a les activitats recreatives de la seva edat, així com a la participació en la vida cultural i artística del seu entorn social.

En aquest context, el [Pla d'Atenció Integral a la Infància i l'Adolescència \(PAIIA\)](#) 2015-2018 preveu que s'establiran mètodes d'ajuda perquè els infants puguin accedir en igualtat de condicions a les activitats culturals, de lleure i d'esport. D'altra banda, el PAIIA estableix el foment de l'associacionisme en aquests àmbits, i en remarca el paper en la inclusió i la cohesió social.

També la Llei d'educació permet l'educació en el lleure i la seva importància com a forma de transmissió de valors, i també les mesures de foment dels plans i programes socioeducatius i l'educació en el lleure mitjançant un foment de l'equitat. Seguint amb aquesta idea de l'equitat, afirmen, les administracions públiques han de desenvolupar programes integrals d'atenció dels mateixos, amb mesures extraordinàries de suport, respecte d'aquelles àrees amb més concentració d'adolescents en risc. En aquesta línia, la Llei de suport a les famílies promou les estades de vacances fora de la llar.

Tot i aquest marc normatiu favorable, la realitat deixa entreveure dades preocupants:

- El 33,3 % dels adolescents catalans no es poden permetre una setmana de vacances a l'any fora de casa.
- La població catalana infantil té un estil d'oci sedentari. Tot i que el 68,6 % dels infants d'entre 11 i 17 anys practiquen exercici físic dues vegades a la setmana, passen una mitjana de 1,7 hores diàries davant l'ordinador i la videoconsola, i 2,2 hores al dia davant la televisió.
- Existeixen diferències significatives d'accés a activitats de lleure segons el perfil socioeconòmic de les famílies i les zones de residència.

En aquest context, el PAIIA disposa que s'implantaran mètodes d'ajuda perquè els infants puguin accedir en igualtat de condicions a les activitats culturals, de lleure i d'esport. D'altra banda, el PAIIA estableix el foment de l'associacionisme en aquests àmbits, remarcant el seu paper en la inclusió i la cohesió social.

El lleure, un dret no garantit

En aquesta matèria, els reptes principals són, segons Save the Children, són:

- **Desigualtats en l'accés al lleure per raons econòmiques.** Tot i que la Llei d'educació reconeix que la manca de recursos econòmics de les famílies no hauria de ser una barrera en l'accés al lleure educatiu o a les activitats extraescolars, la realitat és que molts infants se'n veuen exclosos per motius econòmics i/o per una distribució territorialment desequilibrada de l'oferta d'activitats esportives, de lleure educatiu i d'accés a la cultura.

En aquest sentit, cal tenir en compte que el finançament públic a activitats extraescolars es va anar reduint progressivament fins que va desaparèixer del tot l'any 2014 del pressupost executat del Departament d'Ensenyament. La Resolució del Parlament de Catalunya 17/XI sobre emergència social insta el Govern a garantir l'accés al lleure educatiu, esportiu i cultural, així com a les sortides. En la mesura de seguiment de la moció, en data 20 de juliol de 2017, es diu que això s'està duent a terme mitjançant certes ajudes a les colònies i amb ajudes directes a infants amb perfils socioeconòmics més deprimits i subvencions a les entitats que desenvolupen aquestes activitats.

- **Desigualtats per l'accés al lleure de la infància amb diversitat funcional.** Per tal d'arribar a la veritable integració dels infants amb diversitat funcional en el lleure educatiu, cal una "adaptació de l'entorn i la formació dels professionals, així com la no-assumpció dels costos addicionals en les quotes d'accés". Si bé sembla que hi ha cert avenç normatiu a partir de l'aprovació del Decret 267/2016, de 5 de juliol, de les activitats d'educació en el lleure en les quals participen menors de 18 anys, pel qual s'estableix un increment de la ràtio de monitors i de les condicions

d'accessibilitat, es considera que la norma desaprofita l'oportunitat de garantir la inclusió en les activitats dels infants amb diversitat funcional de manera explícita i que no articula els mecanismes de control per assegurar que no es produeixin sobre costos en les activitats per als infants amb diversitat funcional.

L'estudi posa el focus en la implementació de la Convenció sobre els Drets de l'Infant i el marc normatiu aplicable a Catalunya en matèria d'infància i estudia com es concreta en la pràctica, contrastant aquesta informació per mitjà de dades, informes, entrevistes amb experts, i compta, per suposat, amb la participació dels propis nens i nenes.

Aquest enfocament basat en els drets dels infants, a més d'endinsar-se en les diferents situacions i en els col·lectius més vulnerables, resulta fonamental per pensar en les polítiques d'infància de manera transversal.

Potser t'interessa: [Especial drets de la infància](#)

